

**O žnících řeknu žencům: „Nejprve seberte plevel
a svažte ho do snopků k spálení,
ale pšenici shromážděte do mé stodoly.“**

**O žních řeknu žencům: „Nejprve seberte plevel
a svažte ho do snopků k spálení,
ale pšenici shromážděte do mé stodoly.“**

16. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 13,24-43)

Ježíš předložil zástupům toto podobenství: „Nebeské království je podobné člověku, který nasej na svém poli dobré semeno. Ale když lidé spali, přišel jeho nepřítel, rozházel mezi pšenici plevel a odešel. Když pak osení vyrostlo a nasadilo na klas, tehdy se ukázal i plevel. Tu přišli služebníci k hospodáři a řekli mu: `Pane, copak jsi nenasel na svém poli dobré semeno? Odkud se tedy vzal plevel?' On jim odpověděl: `To udělal nepřítel.' A služebníci mu řekli: `Máme jít a (plevel) sesbírat?' On však řekl: `Ne. Jinak byste při sbírání plevele mohli s ním vytrhat i pšenici. Nechte obojí spolu růst až do žní – a o žních řeknu žencům: Nejprve seberte plevel a svažte ho do snopků k spálení, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.' „ Předložil jim další podobenství: „Nebeské království je jako hořčičné zrno, které člověk vzal a zasel na svém poli. Je sice menší než všeseka semena, ale když vyroste, je větší než ostatní zahradní rostliny a stane se z něho keř, takže přilétají ptáci a hnízdí v jeho větvích.“ Pověděl jim jiné podobenství: „Nebeské království je jako kvas, který vzala žena a zadělala ho do tří měřic mouky, až se všechno prokvasilo.“ To všechno mluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil. Tak se mělo naplnit, co řekl prorok: „Otevřu ústa v podobenstvích, vypořím, co bylo skryté od založení světa.“ Potom rozpustil zástupy a šel domů. Jeho učedníci k němu přistoupili a prosili: „Vylož nám to podobenství o pleveli na poli.“ Odpověděl: „Ten, kdo rozsévá dobré semeno, je Syn člověka, pole je svět. Dobré semeno jsou synové Království, plevel jsou synové (toho) Zlého. Nepřítel, který ho zasel, je ďábel. Žeň je skonání věku, ženci jsou andělé. Jako se sbírá plevel a spaluje v ohni, tak bude i při skonání věku. Syn člověka pošle své anděly, ti posbírají z jeho království každé pohoršení a ty, kdo dělají nepravosti, a uvrhnou je do ohnivé pece; tam bude pláč a skřípění zubů. Tehdy budou spravedliví v království svého Otce zářit jako slunce. Kdo má uši, slyš!“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Ježíš předložil zástupům toto podobenství: „Nebeské království je podobné člověku, který nasej na svém poli dobré semeno. Ale když lidé spali, přišel jeho nepřítel, rozházel mezi pšenici plevel a odešel. Když pak osení vyrostlo a nasadilo na klas, tehdy se ukázal i plevel. (...) O žních řeknu žencům: Nejprve seberte plevel a svažte ho do snopků k spálení, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.“ Toto podobenství má stejný námět (rozsévání a „růst“ rostlinky) jako podobenství o rozsévači. Velmi nápadný je zde paralelismus mezi pšenicí a koukolem. Nejen že se obojí ve stejný čas rozsévá: obojí také roste a žne zároveň (plevel jílek mámivý se zpočátku nerozpozná od

pšenice a později má s ní tak propletené kořeny, že jej není možné vytrhat, aniž by se zničila pšenice).

Toto podobenství se dotýká jednoho z nových bodů Ježíšova učení, oddálení soudu. Židé totiž očekávali soud přicházející zároveň s Božím královstvím: pokud Kristus hlásal přítomnost tohoto království, jak to, že přetrvávaly projevy zla? Podobenství hlásá, že Boží království skutečně přišlo, ale ještě ne eschatologický osud.

Předložil jim další podobenství: „Nebeské království je jako hořčičné zrno, které člověk vzal a zasel na svém poli. Je sice menší než všechna semena, ale když vyroste, je větší než ostatní zahradní rostliny a stane se z něho keř, takže přilétají ptáci a hnízdí v jeho větvích.“ „Rozsévání semene“ do třetice vykresluje růst Božího království, tentokrát z jiného úhlu. Toto království je už teď přítomné, ale skryté. Jeho přítomnost může být snadno přehlédnuta (totéž bude pak zdůrazněno i v dalším podobenství o kvasu). Neprojevuje se spektakulárním způsobem, jak jej očekávali Ježíšovi současníci.

V antickém světě bylo hořčičné semeno pověstné svojí nepatrností - a o to více ohromovala velikost hořčičného stromu (2,5 - 3 metry). Tento strom je tak velký, že ptáci mohou hnízdit v jeho větvích („království“ je přirovnáno ke stromu a hnízdícím ptákům i v Nabuchodonosorově snu: Dan 4,10.12.21).

Boží království má skromné začátky, podobně jako semeno hořčičné, malé a přehlédnutelné. Je však předurčeno, aby rostlo a stalo se nepřehlédnutelnou veličinou. Ačkoli nemůžeme zcela vyloučit, že toto podobenství naráží i na růst Božího království, jeho hlavním poselstvím je ukázat především kontrast mezi začátkem a „koncem“.

Pověděl jim jiné podobenství: „Nebeské království je jako kvas, který vzala žena a zadělala ho do tří měřic mouky, až se všechno prokvasilo.“

I podobenství o kvasu je úzce spojeno s předchozími, i když se mění motiv. I zde se hovoří o maličkém království, které se však stane něčím velkým.

Kvas byl běžnou a důležitou ingrediencí v židovských domácnostech. Pozoruhodný „postupný“ proces kvašení, zpočátku neviditelný, vedl k tomu, že se „kvašení“ stalo metaforou popisující proces „proměny“ v morální oblasti, jak v kladném, tak i v záporném smyslu. V linii s předchozími podobenstvími, i zde se vykresluje počáteční nepatrná a zanedbatelná přítomnost Božího království: v kontrastu s tímto počátkem je pak jeho dynamický a pozoruhodný rozmach, neúměrný tak skromným začátkům. Stojí za povšimnutí, že množství používaného těsta je skutečně obrovské: tři měřice odpovídaly skoro 40 litrům neboli 50 kg chleba, dostačujícího k nasycení 150 lidí.

To všechno mluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil. Tak se mělo naplnit, co řekl prorok: „Otevřu ústa v podobenstvích, vypovím, co bylo skryté od založení světa.“ Zde je uveden další důvod řeči v podobenstvích: jako i jinde v Matoušově teologii „naplnění“ se uvádí starozákonní citace naplněná v Ježíšově životě. Tentokrát je to Žl 78,2 - může překvapit, že žalmista je označen jako prorok, avšak je možné jej za takového považovat, protože jeho slova se ukázala jako prorocká: Kristovo poselství je uskutečněním plánu spásy, který měl Bůh „od začátku“.

Potom rozpustil zástupy a šel domů. Jeho učedníci k němu přistoupili a prosili: „Vylož nám to podobenství o pleveli na poli.“ (...) **Kdo má uši, slyš!** Výklad je podán v soukromí, doma. I pro toto podobenství platí, že ne všechny detaily mají být vyloženy. Podobenství o koukolu velmi zřetelně znázorňuje, že ne všichni učedníci budou „na úrovni“. Vůči této nepotěšitelné situaci se vyskytují dva postoje: Boží trpělivost a netrpělivost služebníků. Bůh ví, že ani koukol nemůže zastavit jeho království, které bude dokonalé (a bez plevele) teprve po skončení tohoto světa. Není v Božím plánu vytrhnout plevel už teď, čili vyloučit všechny ty, kdo nesplňují ideál evangelia. Tímto podobenstvím Ježíš odsuzuje každou podobu puritánského extremismu v církvi.

Sklizeň je běžnou a vhodnou metaforou označující soud na konci věků, andělé byli v židovské tradici vykonavateli Boží vůle u tohoto soudu. Andělé mají shromáždit „všechny svůdce a ty, kdo konají nepravosti“ (pojem „nepravost“ je protikladem „spravedlnosti“, která je u Matouše oblíbeným termínem označujícím Otcovu vůli zjevenou v Kristových slovech): takoví skončí v ohnivé peci neboli v ohni Gehenny.

Jiný osud potká spravedlivé (ty, kdo jednájí podle „spravedlnosti“, a to zjevené v Ježíšových slovech - nejedná se o „právníckou spravedlnost“): ti budou zářit jako slunce. Skoro stejná slova popisují Ježíšovo proměnění a jedná se i o tradiční obraz převzatý z knihy Daniel.

Výklad je zakončen výzvou „kdo má uši, slyš“, která podtrhuje důležitost poselství. Je to výzva, která burcuje k posluchači jak k porozumění, tak k přijetí slyšeného slova, a to životem ve „spravedlnosti“.

SHRNUTÍ

Každé podobenství nám vykresluje Boží království z určitého úhlu – žádné z nich nechce ztotožňovat nebeské království s něčím určitým. Chce spíše ilustrovat, jak tomu je. Tato ilustrace byla pro Ježíšovy posluchače důležitá, protože s pojmem Boží královské vlády spojovali určité představy, které se bezvýhradně neshodovaly s tím, jak Boží království chápal Ježíš. Ani my nesmíme tedy žádné z těchto podobenství „absolutizovat“ (např. kdybychom „absolutizovali“ podobenství o kvasu, dospěli bychom k mylné domněnce, že nebeské království prokvasí všechno a všechny: první podobenství nás však upozorňuje na to, že „až do konce času“ musíme počítat také s přítomností zla, „koukolu“).

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Možná někdo z vás doma na zahradě pěstuje zeleninu nebo nějaké bylinky. A tak jste určitě viděli, jak tam maminka nebo táta vytrhávají plevel, který rostliny utlačuje. Bůh se také na nás lidi dívá jako na zahrádku – ale žádný plevel nevytrhává. Proč? Protože každému z nás dává šanci, abychom se stali dobrou zeleninou nebo bylinkou. My se totiž někdy také chováme jako plevel a někdy někomu dokonce uškodíme. V našem světě, na této naší zahradce se ale také dějí zázraky – a tak se plevel může stát třeba okurkou nebo mátou peprou... ☺ Čím jsem asi já teď? A čím bych ještě mohl být, když budu počítat s velkou Boží pomocí?

Starší:

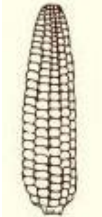

Většina podobenství má v sobě něco zvláštního, něco, co se nám zdá být až nepravděpodobné, a toho je třeba si vždy všimnout. Můžeme dokonce říci, že podobenství je tady proto, abychom si toho, co je nepodobné našemu světu, (našemu myšlení...), všimli. Co by to mohlo být v tomto podobenství o obilí a plevele? Možná to, že obilí a plevel máme nechat růst společně. Dobrý zahradník totiž plevel ze zahrady vytrhává. Co to může znamenat? Že se lidé mění, že mohou začít dobře a skončit špatně nebo naopak. Jde o to, aby na konci při žni, tedy ve chvíli naší smrti, v nás bylo obrazně víc obilí než plevele... Co myslíš, jak by se to dalo zařídit?

Zkusme si

Mladší / Starší:

Podobenství o plevelu mezi pšenicí, které nám dnes Ježíš vypráví, nás může vést nejen k zamyšlení, ale také se díky němu můžeme něco praktického naučit. Toto evangelium slyšíme právě v době, kdy jsou pole plná obilí...

- Možná jste se ve škole o některých druzích obilí učili, ale teď je čas tyhle rostliny trochu prozkoumat:
 - Jaké druhy obilí znáte? Které se pěstují u nás a které ne? Zkuste se podívat do nějaké knihy nebo na internet.
 - Obrázky některých druhů obilí najdete na následující stránce. Prohlédněte si je, pak je rozstříhejte a zkuste přiřadit obrázek a název.
 - Vezměte si obrázky s sebou na vycházku a najděte nějaké obilné pole. Dokážete určit, co na něm roste?
- Vyřešte jednoduchou luštěnku na další straně – dozvíte se, jak se jmenuje jedna z trav, o které Ježíš mohl mluvit jako o plevelu! Jako malá rostlinka je totiž k nerozeznání od obilí.
- K podobenství si můžete poslechnout i [písničku Sváti Karáska](#).
- Ježíš kromě podobenství o plevelu a pšenici přirovnává v dnešním čtení Boží království ke kvasu. Víte, k čemu kvas je? A dovedli byste ho vyrobit? [Na těchto stránkách najdete návod](#) a můžete zkusit o prázdninách upéct třeba domácí chleba.
- A pokud si chcete trochu pohrát a zasoutěžit, můžete si zahrát „na Popelku“, smíchat různé druhy obilných i jiných zrněk a zkusit je co nejrychleji / nejpřesněji / poslepu roztrždit do misek.

	JEČMEN
	KUKUŘICE
	OVES
	POHANKA
	PROSO
	PŠENICE
	RÝŽE
	ŽITO

	P	J		K	Í	O	V	S	Í	Ř	Č
B	Ř		L	Í		S	E		K	É	M
O	E	J		N	L	T		Á	L	P	
L	S	E	S	Ř	A	R	M	M	Ý		Ž
E	L	Ž	V	Y	S	O	S	R	K		A
H	I	A	L	K	K	P	T	M	O	E	B
L	Č	T	A	S	A	E	A	E	S	C	I
A	K	K	Č	Y	V	S	R	T	T	I	N
V	A	A	E	R	E	T	Č	L	Ř	N	E
I		V	C	P	C	Ř	E	I	A	P	C
M	E	R	L	Í	K	E	K	C	V	I	Ý
S	V	Í	Z	E	L	C		E	A	L	

BOLEHLAV

JEŽATKA

KOSTŘAVA

LASKAVEC

LIPNICE

METLICE

MERLÍK

MLÉČ

OSTROPESTŘEC

OVSÍŘ

PRYSKYŘNÍK

PŘESLIČKA

PÝR

STARČEK

SVÍZEL

SVLAČEC

ŽABINEC

16. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,24-43

16. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,24-43

16. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,24-43

16. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,24-43

16. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,24-43

16. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,24-43

16. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,24-43

16. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,24-43